

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>Právo kterého státu se použije?

Právo kterého státu se použije?

Slovinsko

1 Zdroje platných norem

1.1 Vnitrostátní normy

Základním zákonem, kterým se stanoví obecná pravidla mezinárodního práva soukromého, je zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu (*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*; zkráceně ZMZPP, Úřední věstník Republiky Slovinsko (*Uradni list RS*) č. 56/99). Konkrétní kolize norem se řídí zákony týkajícími se různých témat (například zákonem o finančních operacích, úpadkovém řízení a povinném zrušení společnosti (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*; zkráceně ZFPPIPP).

1.2 Vícestranné mezinárodní úmluvy

Úmluvy, které jsou ratifikovány a zveřejněny ve Slovinsku, jsou přímo použitelné a jsou nadřazeny vnitrostátním právním předpisům. Kolizní normy se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), které se vztahuje na členské státy vázané změnami Římské úmluvy ze dne 19. června 1980 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II). Kolizní normy jsou obsaženy rovněž v mnohostranných úmluvách přijatých **Haagskou úmluvou** o mezinárodním právu soukromém, jejímž je Republika Slovinsko signatářem.

1.3 Hlavní dvoustranné úmluvy

Kolizní normy jsou obsaženy také v dvoustranných úmluvách o právní pomoci uzavřených s Bulharskem, Českou republikou, Francií, Maďarskem, Mongolskem, Polskem, Rakouskem, Rumunskem, Ruskou federací a Slovenskem. Seznam úmluv je k dispozici na [webových stránkách ministerstva](#).

2 Uplatňování kolizních norem

2.1 Povinnost soudce uplatnit kolizní normy z vlastní iniciativy

Soudci jsou vázáni zákonem, kterým se řídí kolize právních řádů, ale strany se mohou svobodně dohodnout, kterým právem by se měl jejich právní vztah řídit. V takovém případě se použije právo, které si strany zvolí. Kromě toho se právo, které by za normálních okolností bylo rozhodné podle zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu, nepoužije, pokud je na základě všech okolností zřejmé, že nemá žádnou významnou vazbu k právu, které má být pro daný právní vztah použito, vztah má však podstatně užší vazbu k jinému právu.

2.2 Zpětný odkaz

Zásada zpětného a dalšího odkazu je uvedena v článku 6 zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu, který stanoví, že pokud pravidla cizího státu při rozhodování o tom, které právo se použije, poukazují na slovinský právní řád, pak se použije slovinské právo bez ohledu na pokyny Slovinska, které právo se má použít. Toto ustanovení neplatí v případě, že si rozhodné právo zvolily samy strany.

2.3 Změna kolizního kritéria

V konkrétní kolizní normě, kterou se řídí proměnlivá kolizní kritéria (hraniční určovatele), zpravidla definuje také časový okamžik, v němž se má tato norma uplatnit. Některá kolizní kritéria obsahují časový okamžik, který je rozhodující pro výběr rozhodného práva stanoveného v dané kolizní normě (např. státní příslušnost zůstavitele při sepisování závěti), zatímco v jiných případech může změna určující okolnosti znamenat, že se uplatní právo jiného právního řádu. V případě trvalých vztahů je nutné uplatňovat zásadu uznání již nabytých práv.

2.4 Výjimky z obvyklého uplatňování kolizních norem

Právo určené zákonem o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu se nepoužije v případě, že by dopad jeho uplatnění byl v rozporu se slovinským právem. Pojem veřejného pořádku je právní norma stanovovaná pomocí judikatury. Ve většině případů se zakládá na ústavních pravidlech státu, základních zásadách vnitrostátního práva a na morálních zásadách.

2.5 Zjištění cizího práva

Soud nebo jiný příslušný orgán určuje obsah cizího práva, které se má uplatnit, z moci úřední na základě oznámení ministerstva spravedlnosti o cizím právu, případně zjistí jeho obsah jiným vhodným způsobem. Strany mohou předložit veřejný nebo jiný dokument příslušného cizího orgánu nebo instituce týkající se obsahu cizího práva. Jestliže se v konkrétním případě není možné zjistit obsah cizího práva, použije se slovinské právo.

3 Kolizní pravidla

3.1 Smluvní závazky a právní akty

Ve vztahu k členským státům je rozhodným právem pro Republiku Slovinsko nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, které nahrazuje vnitrostátní právní předpisy, kterými se řídí hmotné právo. V záležitostech, na něž se toto nařízení nevztahuje, se podle potřeby použijí dvoustranné úmluvy. Pokud dvoustranné úmluvy neexistují, použijí se vnitrostátní právní předpisy upravující kolizní normy ve smluvních vztazích (zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu).

Obecná kolizní norma:

Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu stanoví, že se na smlouvu uzavřenou smluvními stranami vztahuje právo, které si tyto strany zvolí, pokud není v zákoně nebo v mezinárodní úmluvě stanoveno jinak. Vůle smluvních stran týkající se volby práva může být výslovně uvedena, nebo smluvní ustanovení či jiné okolnosti mohou jednoznačně poukazovat na volbu určitého práva. Platnost smlouvy se pak přezkoumá v souladu se zvoleným právem. V případě, že si strany nezvolí rozhodné právo, uplatní se právo, které s danou smlouvou nejtěsněji souvisí. Pokud okolnosti nepoukazují na jiné právo, uplatní se právo státu, ve kterém má strana, která má povinnost plnit základní prvky smlouvy, bydliště (tj. trvalý pobyt) nebo hlavní místo obchodní činnosti.

Pracovní smlouvy se řídí právem státu, ve kterém pracovník obvykle vykonává svou práci. Souhlasem k použití jiného práva v pracovní smlouvě strany nemohou vyloučit závazná ustanovení na ochranu práv zaměstnanců obsažená v právním řádu státu, který by byl použit, pokud by strany nezvolily tento jiný právní řád.

Spotřebitelská smlouva je smlouva o prodeji zboží, práv a/nebo služeb spotřebiteli. Spotřebitel je osoba, která si pořízuje zboží, práva nebo služby, převážně pro osobní potřebu či pro domácnost. Spotřebitelská smlouva nezahrnuje přepravní smlouvu ani smlouvu o poskytování služeb spotřebiteli, pokud plnění na základě této smlouvy proběhne v plném rozsahu mimo stát, v němž má spotřebitel bydliště. Bez ohledu na ustanovení zákona o mezinárodním právu

soukromém a procesním řádu se spotřebitelská smlouva řídí právem státu, ve kterém má spotřebitel bydliště, kde byla smlouva uzavřena na základě nabídky nebo reklamy v tomto státě, nebo pokud spotřebitel podnikl kroky nezbytné k uzavření smlouvy v tomto státě, je-li spotřebitel jednou ze smluvních stran, nebo pokud zástupce spotřebitele obdrží objednávku spotřebitele v tomto státě, pokud byla kupní smlouva uzavřena v jiném státě, nebo pokud spotřebitel vystavil objednávku v jiném státě, případně kde prodávající zorganizoval cestu se záměrem podpořit uzavírání takových smluv.

Ve výše popsaných situacích se smluvní strany nemohou dohodnout na použití práva, které vylučuje závazná ustanovení o právech na ochranu spotřebitele použitelná ve státě, v němž má spotřebitel bydliště.

U smluv týkajících se nemovitostí se vždy použije právo státu, ve kterém se nemovitost nachází.

Pokud se smluvní strany nedohodnou jinak, použije se na vztah mezi smluvními stranami obecná kolizní norma i v případě rozhodnutí, od které doby má nabyvatel movité věci právo na užitky a plody této věci, a pro rozhodnutí o tom, od které doby na něj přecházejí přijatá rizika týkající se této věci.

Navíc pokud se smluvní strany nedohodly jinak, řídí se způsobem dodání věci a opatření nezbytná při odmítnutí dodávky právem státu, do něhož měla být daná věc dodána.

Pokud jde o účinek postoupení pohledávky nebo převzetí dluhu: řídí se právní postavení všech případných dlužníků nebo věřitelů, kteří nejsou do tohoto postoupení nebo převzetí přímo zapojeni, stejným právem jako postoupení pohledávky nebo převzetí dluhu samo.

Právo rozhodné pro hlavní transakci se použije i pro pomocnou transakci, není-li stanoveno jinak.

V případě jednostranného právního úkonu se použije právo státu bydliště nebo sídla dlužníka.

3.2 Mimosmluvní závazky

Pokud jde o mimosmluvní závazkové vztahy, které nejsou upraveny mezinárodní úmlouvou nebo nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II), stanoví kolizní normy, že se použije vnitrostátní právo.

Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu stanoví, že na mimosmluvní závazkové vztahy se vztahuje právo státu, kde k danému jednání došlo. Právo státu, kde se projev příslušný následek, se použije v případě, že toto právo je pro poškozeného příznivější, za předpokladu, že poškozený měl nebo mohl předvídat, kde se tyto následky projeví. Tam, kde takové právo nemá úzkou vazbu k danému vztahu, ale právní vztah má vazbu k jinému právu, použije se toto jiné právo.

V případě, že k události, v jejímž důsledku vzniká povinnost náhrady škody, došlo na lodi na volném moři nebo v letadle, považuje se za rozhodné právo státu registrace dané lodi nebo letadla.

3.3 Osobní stav, jeho aspekty související s občanským stavem (jméno, bydliště, způsobilost k právům a právním úkonům)

V případě, že je státní příslušník Republiky Slovinsko zároveň státním příslušníkem jiného státu, je pro účely zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu považován pouze za slovinského státního příslušníka. V případě, že osoba, která není státním příslušníkem Republiky Slovinsko, ale je státním příslušníkem dvou nebo více států, použije se pro účely zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu právní řád státu, ve kterém má tato osoba bydliště. V případě, že daná osoba nemá bydliště v žádném ze států, jejichž je státním příslušníkem, použije se pro účely zákona o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu právo státu, k němuž má dotčená osoba nejužší vazbu.

V případě, že je daná osoba bez státní příslušnosti, případně její státní příslušnost nelze určit, použije se právo státu jejího bydliště. V případě, že daná osoba nemá bydliště nebo jej nelze určit, použije se právo státu jejího dočasného bydliště (přechodný pobyt). Tam, kde není možné určit ani dočasné bydliště, použije se slovinské právo.

Při změně osobního jména se použije právo státu, jehož je daná osoba státním příslušníkem.

Na způsobilost dané osoby uzavírat smlouvy se použije právo státu, jehož je daná osoba státním příslušníkem. U fyzické osoby, která podle práva státu, jehož je státním příslušníkem, není způsobilá uzavírat smlouvy, se předpokládá, že k tomu způsobilá je, pokud je k tomu způsobilá v souladu s právem státu, ve kterém daný závazek vznikl. Ztráta nebo omezení způsobilosti fyzické osoby uzavírat smlouvy se řídí právem státu, jehož je tato osoba státním příslušníkem.

3.4 Určení vztahu rodič – dítě, včetně osvojení

3.4.1 Určení vztahu rodič – dítě

Určení nebo ukončení poručnictví a vztahy mezi poručníkem a osobou, která je opatrována (osoba v péči) se řídí právem státu, jehož je osoba v péči státním příslušníkem. Dočasná zdravotní opatření vydaná proti cizímu státnímu příslušníkovi nebo osobě bez státní příslušnosti v Republice Slovinsko se řídí slovinským právem a zůstávají v platnosti, dokud o daném opatření nerozhodne příslušný stát, případně dokud je nezruší. Toto pravidlo se vztahuje rovněž na ochranu majetku cizího státního příslušníka nebo osoby bez státní příslušnosti, která se nachází v Republice Slovinsko.

Vztahy mezi rodiči a dětmi se řídí právem státu, jehož jsou tyto osoby státními příslušníky. Pokud jsou rodiče a děti státními příslušníky různých států, použije se právo státu, ve kterém mají všichni bydliště. Jsou-li rodiče a děti státními příslušníky různých států a nemají bydliště ve stejném státě, použije se právo státu, jehož státním příslušníkem je dítě.

Postup pro uznání, určení a popření otcovství nebo mateřství se řídí právem státu, jehož státním příslušníkem je dítě.

Vyživovací povinnost vůči pokrevním příbuzným s výjimkou povinnosti rodičů vůči dětem a vyživovací povinnost vůči sešvagřeným (tj. nepokrevním) příbuzným se řídí právem státu, jehož státním příslušníkem je osoba, která výživné požaduje.

Postup při legitimizaci dítěte se řídí právem státu, jehož státními příslušníky jsou rodiče, nebo právem státu toho z rodičů, podle kterého se má řídit osvojení, pokud rodiče nejsou státními příslušníky téhož státu. Souhlas s legitimizací vydaný dítětem, jinou osobou nebo vnitrostátním orgánem se řídí právem státu, jehož státním příslušníkem je dítě.

3.4.2 Osvojení

Podmínky osvojení a jeho zrušení se řídí právem státu, jehož státními příslušníky jsou osvojitel i osvojenec. V případě, že jsou osvojitel a osvojenec státními příslušníky různých států, řídí se podmínky osvojení a jeho zrušení společně právem států, jejichž státními příslušníky tyto osoby jsou. V případě, že si manželé osvojují dítě společně, řídí se podmínky osvojení a jeho zrušení právem státu, jehož státním příslušníkem je osvojenec, a rovněž států, jejichž státními příslušníky jsou oba manželé. Forma osvojení se řídí právem státu, ve kterém se osvojení uskutečnilo. Účinek osvojení se řídí právem státu, jehož státními příslušníky byli osvojitel i osvojenec v době schválení osvojení. V případě, že osvojitel i osvojenec jsou státními příslušníky různých států, použije se právo státu, ve kterém mají bydliště. Jsou-li osvojitel a osvojenec státními příslušníky různých států a nemají bydliště ve stejném státě, použije se právo státu, jehož státním příslušníkem je osvojenec.

3.5 Manželství, nesezdané soužití, registrované partnerství, rozvod, rozluka, vyživovací povinnost

3.5.1 Manželství

Podmínky pro uzavření manželství se řídí právem státu, kterého je každá z osob státním příslušníkem v době uzavírání manželství. Forma manželství se řídí právem státu, ve kterém bylo manželství uzavřeno. Neplatnost manželství se řídí právem, podle kterého bylo manželství uzavřeno na základě uvedených kolizních norem.

3.5.2 Nesezdané soužití a registrované partnerství

Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu neobsahuje žádná zvláštní ustanovení týkající se nesezdaných/spolubydlících párů. Avšak vzhledem k tomu, že důsledky partnerského soužití bez uzavření manželství jsou stejné jako důsledky manželství, mohla by se ustanovení upravující manželství použít i na takové případy partnerského spoluzití.

Majetkoprávní vztahy mezi dvěma osobami, které spolu žijí v partnerství bez uzavření manželství, se řídí právem státu, jehož jsou státními příslušníky. Pokud tyto osoby nemají stejnou státní příslušnost, použije se právo státu, v němž mají společně bydliště. Smluvní vlastnické vztahy mezi lidmi, kteří spolu žijí v partnerství bez uzavření manželství, se řídí rozhodným právem pro jejich majetkový vztah v době uzavření smlouvy.

Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu neobsahuje žádná zvláštní ustanovení týkající se registrovaných partnerství osob stejného pohlaví a jejich podmínek. Avšak vzhledem k tomu, že důsledky partnerství osob stejného pohlaví jsou stejné jako důsledky manželství, mohou se použít stejná ustanovení, jimiž se řídí manželství.

3.5.3 Rozvod a rozluka

Rozvod se řídí právem státu, jehož státními příslušníky jsou oba manželé v době podání žádosti o rozvod. Pokud jsou manželé v době podání žádosti o rozvod státními příslušníky různých států, řídí se rozvod společně právy států, jejichž jsou státními příslušníky. V případě, že rozvod nemůže proběhnout na základě uvedených pravidel, řídí se slovinským právem, pokud měl jeden z manželů v době podání žádosti o rozvod bydliště v Republice Slovinsko. Je-li jeden z manželů slovinským státním příslušníkem, ale nemá bydliště ve Slovinsku a rozvod nemůže proběhnout na základě předchozích pravidel, řídí se rozvod slovinským právem.

Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním řádu neobsahuje žádná zvláštní ustanovení týkající se ukončení partnerství osob stejného pohlaví. Avšak vzhledem k tomu, že důsledky partnerství osob stejného pohlaví jsou stejné jako u manželství, mohou se použít stejná ustanovení, jimiž se řídí rozvod.

3.5.4 Vyživovací povinnost

Vztahy mezi rodiči a dětmi se řídí právem státu, jehož jsou tyto osoby státními příslušníky. Pokud jsou rodiče a děti státními příslušníky různých států, použije se právo státu, ve kterém mají všichni bydliště. Jsou-li rodiče a děti státními příslušníky různých států a nemají bydliště ve stejném státě, použije se právo státu, jehož státním příslušníkem je dítě.

3.6 Majetkové poměry v manželství

Osobní a majetkové poměry mezi manželi se řídí právem státu, jehož jsou tyto osoby státními příslušníky. V případě, že jsou manželé státními příslušníky různých států, použije se právo státu, ve kterém mají bydliště. Jestliže manželé nemají stejnou státní příslušnost ani bydliště ve stejném státě, použije se právo státu, ve kterém měli poslední společné bydliště. V případě, že na základě těchto pravidel nelze určit rozhodné právo, použije se právo, k němuž mají nejužší vazbu.

Smluvní majetkové poměry mezi manželi se řídí právem státu, jímž se řídily jejich osobní a majetkové poměry v době uzavření smlouvy. V případech, kdy toto právo stanoví, že si manželé mohou zvolit právo, jímž se budou řídit jejich majetkové dohody, použije se to právo, které si zvolí.

Pokud je manželství prohlášeno za neplatné nebo je zrušeno, použijí se pro osobní a majetkové poměry manželů stejné kolizní normy jako se uplatňují na osobní a majetkové poměry mezi manželi.

3.7 Závěti a dědictví

Dědictví se řídí právem státu, jehož byl zůstavitel příslušníkem v době smrti. Způsobilost sepsat závěť se řídí právem státu, jehož byl zůstavitel příslušníkem v době sepsání závěti.

Forma závěti je platná, pokud je platná podle jednoho z následujících právních systémů: právo státu, ve kterém byla závěť sepsána; právo státu, jehož byl zůstavitel příslušníkem v době sepsání závěti nebo v době smrti; právo státu, ve kterém měl zůstavitel bydliště v době sepsání závěti nebo v době smrti; slovinské právo; případně pokud jde o nemovitost, právo státu, ve kterém se daná nemovitost nachází.

Forma odvolání závěti je platná, pokud je platná podle některého z práv, podle nichž by bylo platné sepsání závěti, jak bylo uvedeno výše.

3.8 Věcná práva

Pro vlastnické vztahy a další věcná práva se použije právo státu, kde se daná věc nachází. Pro vlastnické vztahy týkající se přepravovaných věcí se použije právo státu určení. Pro vlastnické vztahy týkající se vozidel používaných k přepravě se použije právo státu, ve kterém se tato vozidla nacházejí, pokud slovinské právo nestanoví jinak.

3.9 Insolvence

Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení se ve Slovinsku použije přímo v případě otázek, které spadají do jeho působnosti, a členských států EU. V případech, na které se toto nařízení nevztahuje, je rozhodným právem slovinské vnitrostátní právo, konkrétně zákon o finančních operacích, úpadkovém řízení a povinném zrušení společnosti (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju*; zkráceně ZFPPIPP, UL RS, ZFPPIPP-UPB7, č. 63/2013).

V tomto zákoně se nachází kapitola s názvem „Úpadkové řízení s mezinárodním prvkem“, která obsahuje obecná pravidla týkající se úpadkového řízení s mezinárodním prvkem, upravuje přístup zahraničních věřitelů a správců k vnitrostátnímu soudu a rovněž spoluprací se zahraničními soudy a zahraničními správci. Upravuje rovněž uznávání zahraničních úpadkových řízení a dočasných opatření, paralelních opatření v důsledku úpadku a určuje, které právo se použije v případě následků úpadkového řízení.

Vnitrostátní soud, který má pravomoc pojednávat zahraniční úpadková řízení, může rozhodnout o uznání zahraničního řízení a o spolupráci se zahraničními soudy. Místními vnitrostátními soudy příslušnými k řešení vnitrostátních úpadkových řízení jsou: 1. v případě, že dlužník, který je vnitrostátní právnickou osobou nebo podnikatelem, má sídlo v Republice Slovinsko: soud na území, kde má sídlo dlužník; 2. v případě, že dlužník, který je zahraničním subjektem, má pobočku v Republice Slovinsko: soud na území, kde má pobočka dlužníka hlavní místo podnikání; 3. v ostatních případech: okresní soud v Lublani (Okrožno sodišče v Ljubljani).

Pokud jde o právo upravující právní důsledky úpadkového řízení, obecným pravidlem je, že se použije právo státu, ve kterém toto řízení probíhá, pokud zákon nestanoví pro daný případ jinak. Zákon o finančních operacích, úpadkovém řízení a povinném zrušení společnosti obsahuje pravidla o rozhodném právu týkající se smluv o využívání nabytých nemovitostí vzhledem k tomu, že se použije právo státu, ve kterém se daná nemovitost nachází. V případě práva upravujícího používání platebních systémů a finančních trhů (právo státu uplatněné na tyto platební systémy/finanční trhy) a v případě práva, které se použije na smlouvy o kompenzacích a smlouvy o zpětném odkupu a práva upravujícího pracovní smlouvy, se použijí zvláštní pravidla týkající se právního řádu upravujícího práva evidovaná v rejstříku (právo státu, který je oprávněn takový rejstřík spravovat).

Poslední aktualizace: 17/04/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.